

De Graafschap

Audit 1-meting november 2014

Auditteam Voetbal en Veiligheid

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

BVO De Graafschap

Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV)

Gemeente Doetinchem

Parquet Oost-Nederland

Politie Eenheid Oost-Nederland

Omslag en opmaak

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda (projectleider)

Tom van Ham

Bo Bremmers

Henk de Man

Siert Vos

© Arnhem, november 2014

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Over het Auditteam Voetbal en Veiligheid	4
1.2 De 1-meting	4
1.3 Visie op voetbalveiligheid	5
1.4 Leeswijzer	5
2. Aanbevelingen uit de 0-meting van De Graafschap	6
2.1 Conclusies en aanbevelingen	6
2.2 Stappen van de vierhoek	7
3. Actuele situatie	8
3.1 Club en supporters	8
3.2 Infrastructuur	9
3.3 Organisatie en samenwerking	11
4. Conclusies en aanbevelingen	14
4.1 Ontwikkelingen: verbeteringen of niet?	14
4.2 Aanbevelingen	14
4.3 Veelbelovende praktijken voor andere vierhoeken	15
Bijlage: verantwoording	16

1 Inleiding

1.1 Over het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid bestaat sinds 2003. De hoofddoelstelling van het Auditteam is om concreet advies en aanbevelingen te geven over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Het Auditteam richt zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de betaald voetbalorganisatie (BVO).

In de afgelopen jaren heeft het Auditteam in 0-metingen, samen met de betrokken partijen, de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij bracht het Auditteam in kaart hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Elke 0-meting mondde uit in conclusies en schetste, in de vorm van aandachtspunten of aanbevelingen, een opdracht voor de toekomst.

Nu, circa 3 jaar na de 0-meting, heeft het Auditteam een 1-meting uitgevoerd.

1.2 De 1-meting

De doelstellingen van de 1-meting zijn:

- Bepalen in hoeverre de aanbevelingen die eerder in de 0-meting zijn gedaan, zijn doorgevoerd;
- Bepalen in hoeverre de veiligheidsproblematiek verminderd is en of er andere problemen zijn ontstaan;
- Bezien of de vierhoek oplossingen heeft gevonden voor veiligheidsproblemen rondom het voetbal die voor andere BVO's interessant kunnen zijn (veelbelovende praktijken);
- Bezien hoe recente, landelijke beleidsveranderingen, zoals het opstellen van een lokaal actieplan Voetbal en Veiligheid, worden doorgevoerd.

De 1-meting verloopt in vier stappen:

1. Reflectie van de driehoek en de BVO op ontwikkelingen en acties sinds de 0-meting, op uitnodiging van het Auditteam;
2. Een wedstrijdbezoek door het Auditteam met speciale aandacht voor de ontwikkelingen zoals benoemd in de reflectie van de vierhoek, aangevuld met een aantal interviews;
3. Bespreking van de bevindingen met de driehoek en de BVO;
4. Opstellen van een eindrapport.

In de bijlage vindt u een overzicht van het wedstrijdbezoek, de respondenten en de geraadpleegde documentatie.

1.3 Visie op voetbalveiligheid

Sinds de ontwikkeling van het Beleidskader Voetbal en Veiligheid (mei 2011) is normalisatie de belangrijkste doelstelling van het voetbalveiligheidsbeleid. De veiligheidspartners, zowel lokaal als nationaal, streven ernaar van het voetbal weer een feest te maken. Dit doen zij enerzijds door vertrouwen te geven aan goedwillende supporters en anderzijds door hard op te treden tegen ordeverstoorers (*high trust, high penalty*). In de visie van het Auditteam betekent normaliseren dat de veiligheidspartners veiligheidsbeleid dienen te verbinden aan een meer op service gericht supportersbeleid. Dat vergt het opbouwen van vertrouwen tussen de vier geijkte partners en de supporters(verenigingen). Relatiebeheer, overleg met supporters en het honoreren van redelijke supporterswensen dienen te worden gecombineerd met streng optreden bij overtreding van gemaakte afspraken.

Vanuit dit perspectief voert het Auditteam de 1-metingen uit. In deze 1-metingen wordt hetzelfde model als in de 0-metingen gehanteerd, waarin voetbalveiligheid een resultante is van drie factoren, te weten:

1. De kenmerken van supporters en hun relatie met de club (bijvoorbeeld groepen probleemsupporters en incidenten);
2. De fysieke infrastructuur (bijvoorbeeld de staat van het stadion, het scheiden van supportersstromen, de kwaliteit van de uitvakken, de commandoruimte en de kwaliteit van de camera's);
3. De kwaliteit van de veiligheidsorganisatie van de BVO en de partners, het veiligheidsbeleid, de regierol en de samenwerking tussen de veiligheidspartners.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een samenvatting van de conclusies en aanbevelingen uit de 0-meting. Ook beschrijven we welke stappen de vierhoek heeft genomen na de 0-meting.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de actuele situatie bij De Graafschap en beschrijven we welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in de periode sinds de 0-meting. We doen dat aan de hand van de drie in de vorige paragraaf genoemde factoren van voetbalveiligheid.

In hoofdstuk 4 trekken we de conclusies uit de 1-meting en formuleren we aanbevelingen voor een verdere versterking van de veiligheidsaanpak rondom het betaalde voetbal bij De Graafschap.

2. Aanbevelingen uit de 0-meting

In dit hoofdstuk gaan we in op de aanbevelingen uit de 0-meting. Allereerst vatten we de aanbevelingen samen om vervolgens aan te geven wat de leden van de vierhoek met de aanbevelingen hebben gedaan. De 0-meting bij De Graafschap is uitgevoerd in februari 2011.

2.1 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de uitgevoerde 0-meting werd in het voorjaar van 2011 de volgende algemene conclusie getrokken:

'Het bezoeken van een thuiswedstrijd van De Graafschap is om diverse redenen zeer prettig. Zo voetbalt De Graafschap in een in redelijke staat verkerend en zeer sfeervol stadion. Supporters worden gastvrij ontvangen en kunnen – bij vrij vervoer – voor aanvang van de wedstrijd nog iets drinken in café Masselink; uitsupporters hebben bovendien dezelfde faciliteiten als het thuispubliek, met uitzondering van de mogelijkheid tot het nuttigen van alcohol.'

De samenwerking tussen de gemeente, BVO, politie en OM is ondanks het grotendeels ontbreken van periodiek overleg goed. Er zijn korte onderlinge lijnen en er is begrip en respect voor elkaars standpunten en belangen. Wel kan en moet de gemeente vanuit haar rol meer de regie nemen bij het organiseren van structurele overlegvormen en dienen van gevoerde overleggen notulen te worden opgesteld. Dit thema kan in het convenant worden opgenomen en als jaarlijks evaluatiepunt worden ingebracht.'

Naast deze algemene conclusie werden de volgende aandachtspunten benoemd:

1. De gemeente kan een betere uitvoering geven aan haar regierol. Daarbij valt te denken aan betrokkenheid bij multidisciplinaire oefeningen – die bovendien vaker moeten worden uitgevoerd – en het organiseren van periodiek overleg; het maken van notulen van deze overleggen is van belang.
2. De capaciteit van de parkeerzones is niet toereikend; dit heeft tot gevolg dat in de wijken die nabij het stadion gelegen zijn volop geparkeerd wordt.
3. In de commandoruimte is het door de beperkte ruimte en volle bezetting onrustig. Overleg vindt, indien nodig, dan ook op een andere locatie plaats. Op deze locatie is het echter niet mogelijk zicht te houden op de wijze waarop een situatie zich ontwikkelt.
4. In de stadionverbodencommissie ontbreekt het aan een jurist. Het is aan te bevelen om naast de huidige bezetting bijvoorbeeld ook een vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie (parketsecretaris) in deze commissie op te nemen.

5. Om te kunnen vertrouwen op informatie van de Regionale Inlichtingendienst (RID), is het verwerven van een goede informatiepositie binnen de doelgroep noodzakelijk. Deze is ten tijde van de audit nog niet voldoende opgebouwd.
6. De kwaliteit van de stewarding dient te worden verhoogd, te meer daar – vanuit de wetenschap dat op korte termijn in een nieuw stadion zal worden gespeeld – alleen wordt geïnvesteerd in verbetering van de fysieke infrastructuur indien dit strikt noodzakelijk is.

2.2 Stappen van de vierhoek

We hebben de vierhoek gevraagd om ons op de hoogte te brengen van de manier waarop er is omgegaan met de aanbevelingen c.q. welke vervolgacties er zijn genomen door de lokale partijen. De reactie van de vierhoek is hierna samengevat weergegeven.

Gezamenlijk met politie, OM en De Graafschap heeft de gemeente hard gewerkt om de voorgestelde actiepunten uit de 0-meting op te pakken. Enkele voorbeelden zijn dat:

- Er twee keer per jaar een bestuurlijk voetbaloverleg en drie tot vier keer per jaar een ambtelijk overleg is. Tijdens deze overleggen wordt genotuleerd;
- Het voetbalconvenant jaarlijks wordt geëvalueerd en aangepast. Ook is het convenant uitgebreid met een verkeersplan, afspraken over de gegevensuitwisseling op het gebied van voetbalvandalisme en een lokaal actieplan voetbal en veiligheid;
- De stewards in het stadion vervangen zijn door professionele beveiligers;
- In en om het stadion diverse aanpassingen zijn gedaan, waaronder het vergroten van de commandoruimte. Ook zijn er aanpassingen aan de bufferzone van het uitvak gedaan en is het hekwerk rondom het uitvak/de bufferzone en de supporterskantine versterkt;
- De parkeerproblemen in de wijk zijn door het verkeersplan afgenomen. Tevens is hiermee de calamiteitenroute gewaarborgd.

3. Actuele situatie

3.1 Club en supporters

1. Stadion De Vijverberg, het stadion waar De Graafschap zijn thuiswedstrijden speelt, heeft een capaciteit van 12.600 bezoekers. Toen De Graafschap nog in de Eredivisie speelde (seizoen 2010/2011) was het stadion vrijwel uitverkocht. Tegenwoordig, nu De Graafschap alweer meerdere jaren in de Jupiler League actief is, worden wedstrijden doorgaans door 4.000 tot 5.000 supporters bezocht. Er bestaan geen plannen meer voor het realiseren van een nieuw stadion.
2. Veertien van de negentien thuiswedstrijden van De Graafschap zijn aangemerkt als A-wedstrijd. De wedstrijden tegen FC Den Bosch, FC Oss, MVV Maastricht, N.E.C. en Roda JC Kerkrade kennen een B-regime, waarbij een auto- of buscombi geldt. Het feit dat aanhangers van deze clubs in het recente verleden (<2 jaar) betrokken zijn geweest bij incidenten – al dan niet bij wedstrijden tegen De Graafschap – vormt hiervoor de belangrijkste aanleiding.
3. De Graafschap kent één officiële supportersvereniging ('SV De Superboeren'). Daarnaast is de Brigata Tifosi – een georganiseerde groep sfeersupporters – als een officieuze supportersvereniging aan te merken. Vanuit De Graafschap vindt regelmatig overleg met beide supportersgroepen plaats. Daarnaast worden beide supportersverenigingen in de gelegenheid gesteld om hun mening te geven over voetbalgerelateerde zaken tijdens het bestuurlijk overleg. Gezien de inbreng van de Brigata Tifosi worden nut en noodzaak van het uitnodigen van deze supportersvereniging voor het bestuurlijk overleg betwifteld.
4. De Graafschap heeft op de Spinnenkoptribune zijn meest fanatieke aanhang staan. Deze supporters zijn te beschouwen als sfeermakers en moedigen hun club tijdens de wedstrijd zicht- en hoorbaar aan. Wel moet hierbij worden opgemerkt dat de leden van de Brigata Tifosi niet langer op dit vak zitten. Uit protest tegen het beleid van de BVO hebben zij geen seizoenskaart gekocht en nemen zij sinds het huidige seizoen op een ander vak plaats. Het middelengebruik onder supporters is beperkt en leidt tijdens thuiswedstrijden niet tot problemen. Rondom uitwedstrijden kan het middelengebruik wel aan de basis liggen van overlastgevend en regelovertredend gedrag.
5. De Graafschap heeft gastvrijheid en een klantvriendelijke uitstraling hoog in het vaandel staan. Mede daarom wordt ernaar gestreefd enkel nog gebruik te maken van de diensten van een professioneel beveiligingsbedrijf. In de huidige overgangsfase is stewards een opleiding tot *Event Security Officer* aangeboden, waarna zij bij dit beveiligingsbedrijf in dienst kunnen treden. Dit heeft volgens betrokken partijen geresulteerd in een professionelere veiligheidsorganisatie, waarbij ten tijde van het wedstrijdbezoek de inzet van het aantal stewards en beveiligers ongeveer gelijk is. Zij zijn allen klantvriendelijk en treden professioneel op richting eigen en bezoekende supporters.

6. Op de Spinnenkoptribune moedigen met name de fanatiekere supporters hun club zicht- en hoorbaar aan. Deze tribune en het bezoekersvak worden door een buffer van enkele meters breed van elkaar gescheiden. Een net en een zeil zorgen ervoor dat supporters geen spullen naar elkaar kunnen gooien of elkaar kunnen zien. Wel kunnen zij elkaar horen.
7. Bij de Spinnenkoptribune staan beveiligingsmedewerkers opgesteld. Zij dienen met name te voorkomen dat thuis supporters de uitsupporters provoceren. Omdat een extra kaartcontrole in het verleden gebruikelijk was bij de Spinnenkoptribune, wordt bij bezoekers met kaarten die toegang geven tot deze tribune nog steeds een extra controle uitgevoerd. Omdat het vak ook van boven vrij te betreden is, lijkt het nut van deze extra controle beperkt.
8. Voorafgaand aan en na de wedstrijd en tijdens de rust kunnen supporters consumpties nuttigen bij het supportershome. Het supportershome wordt door jeugdige en volwassen supporters bezocht en er heerst een rustige en gemoeidelijke sfeer. In het supportershome en direct daarbuiten is het toegestaan om alcohol te drinken. Vanwege het alcoholmatigingsbeleid dat de gemeente voert, is alcohol op de tribunes niet toegestaan.
9. Uit informatie (oktober 2013 tot oktober 2014) van het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) blijkt dat supporters van De Graafschap zich doorgaans goed gedragen. Misdragingen tijdens thuiswedstrijden komen vrijwel niet voor. Als het voorkomt, gaat het om overlastgevend of provocerend gedrag. Eenmaal is er in het afgelopen jaar sprake geweest van een vechtpartij tussen supportersgroepen in het centrum van Doetinchem. Tijdens uitwedstrijden reist doorgaans een beperkt aantal supporters mee en er vinden vrijwel geen incidenten plaats. Enkele keren hebben supporters gepoogd een opgelegde combiregeling te omzeilen en/of werd onderweg alcohol geconsumeerd. Eenmaal is sprake geweest van een (afgesproken) confrontatie op de dag na de wedstrijd.
10. Op dit moment (meting oktober 2014) heeft De Graafschap 26 landelijke stadionverboden. Achttien stadionverboden zijn opgelegd naar aanleiding van ongeregelheden tijdens de thuiswedstrijden tegen Feyenoord begin 2012. De meeste van deze stadionverboden lopen eind 2015 af.

3.2 Infrastructuur

1. De Graafschap voetbalt in een mooi stadion, dat in een goede staat verkeert. Het stadion is duidelijk in sectoren verdeeld, het is echter mogelijk om via de bovenring van het stadion deze sectoren te passeren. Supportersscheiding vindt alleen bij het stadion zelf plaats. Het uitvak biedt uitstekend zicht op het veld en de faciliteiten zijn goed. Wel valt op dat het bezoekersvak voor aanvang van de wedstrijd waarbij wij aanwezig zijn geweest niet schoon is.

2. Uitsupporters worden ontvangen in een 'open' bussenvak dat gelegen is nabij de entree van de Spinnenkoptribune. Hierbij kan visueel contact plaatsvinden tussen thuis- en uitsupporters. De aan- en afvoer van bezoekende supporters vergt derhalve bijzondere aandacht in verband met de veiligheid. Confrontaties tussen supportersgroepen komen echter vrijwel niet voor.
3. Thuissupporters komen per fiets en met de auto naar het stadion, dat in/nabij een woonwijk ligt. Om en nabij het stadion is ruimte voor iets meer dan 700 personenauto's. Om overlast voor de bewoners in de wijk te voorkomen, is een mobiliteitsplan opgesteld. De overlast voor bewoners is hierdoor, maar met name ook door de teruglopende bezoekersaantallen na de degradatie, afgenomen.
4. In het verleden werd gebruikgemaakt van de trein om supporters naar het stadion te vervoeren. Het station dat nabij stadion De Vijverberg ligt, is echter gesloten. Partijen zijn aan het inventariseren wat de mogelijkheden zijn om weer van dit station gebruik te gaan maken. Op deze wijze kan overlast voor wijkbewoners bij toenemende bezoekersaantallen zoveel mogelijk worden voorkomen.
5. Kaarten van thuissupporters worden handmatig gecontroleerd door beveiligingsmedewerkers, waarna tevens selectief gefouilleerd wordt. Dit gebeurt op basis van het gedrag van supporters(groepen) of na opdracht daartoe vanuit de commandoruimte. In de praktijk betekent dit dat supporters in beperkte mate met foullering geconfronteerd worden. Het uitvak is toegankelijk na een elektronische toegangscontrole. Uitgangspunt is dat alle bezoekende supporters gefouilleerd worden. In de praktijk gebeurt dit niet altijd.
6. In vergelijking met de 0-meting is de commandoruimte vergroot. De commandoruimte is boven de vakken 8 en 9 gesitueerd en geeft een goed overzicht over een groot deel van het stadion. De commandoruimte bestaat uit twee compartimenten: één voor de stadionspeaker en één voor veiligheidszaken, en wordt standaard bezet door zes medewerkers van de BVO, de politie en de EHBO. Hierdoor oogt de commandoruimte druk. Tevens is de kwaliteit van de telefoon- en portoverbindingen van de politie in het stadion niet altijd optimaal.
7. Tijdens B- en C-wedstrijden is standaard een vertegenwoordiger van de gemeente aanwezig in het stadion. De Officier van Justitie is tijdens B-wedstrijden op afroep beschikbaar en tijdens C-wedstrijden in persoon aanwezig. Momenteel speelt de BVO geen wedstrijden met een hoog risico (zie 3.1, punt 2).
8. Een nabijgelegen ruimte waar calamiteitenoverleg kan plaatsvinden, ontbreekt. De huidige situatie, waarin op de gang of in de kamer van de Manager Veiligheidszaken wordt overlegd, behoeft (net als in de 0-meting) verbetering. Wel is in de commandoruimte een overzichtsbord geplaatst. Hierop staan een plattegrond van het stadion, de stadionomgeving en posities van verkeersregelaars weergegeven.

9. In en om het stadion wordt gebruikgemaakt van in totaal 29 camera's. Deze worden door de politie bediend. De kwaliteit van de camera's is naar de huidige maatstaven onvoldoende. Zij zijn gevoelig voor lichtinval (stadionlampen) en hebben (te) veel tijd nodig om een scherp beeld te genereren. Alle beelden worden opgenomen. De eventueel gemaakte foto's zijn ter plaatse te printen. Een aandachtspunt is dat de camera's met één joystick worden aangestuurd. In geval van een calamiteit of incidenten op meerdere locaties, kan hierdoor mogelijk niet snel genoeg worden ingegrepen.
10. De Graafschap is bezig met het aanschaffen van een nieuw camerasysteem. Daarbij wordt het huidige aantal camera's uitgebreid tot een totaal van 38. Deze uitbreiding is mede ingegeven door de constatering dat het zicht op de zijde van het stadion waar de bussen worden aangevoerd, niet volledig is. Aanvullend wordt ook de wijze waarop de besturing van de camera's geschiedt, aangepast.
11. Er zijn sinds de 0-meting aanpassingen gedaan aan de bufferzone van het uitvak en het hekwerk rondom het uitvak/de bufferzone is versterkt. Het is belangrijk om voorafgaand aan en na afloop van de wedstrijd een schouw uit te voeren om de kwaliteit van de fysieke infrastructuur te waarborgen.

3.3 Organisatie en samenwerking

1. De structuur in de samenwerking tussen de verschillende partijen is sterk verbeterd. Op bestuurlijk niveau vindt tweemaal per jaar overleg plaats. Tevens vindt drie tot vier keer per jaar ambtelijk overleg plaats. Tijdens deze overleggen wordt, in tegenstelling tot de situatie in de 0-meting, genotuleerd. Tevens hebben de politie en De Graafschap rondom de wedstrijd operationeel overleg. Dankzij korte onderlinge lijnen tussen alle betrokken partijen, is ook ad hoc overleg snel en makkelijk te organiseren.
2. De politie heeft het initiatief bij het bepalen van de risicoclassificatie van wedstrijden, wat voor aanvang van het seizoen plaatsvindt. Dit advies is mede gebaseerd op recente informatie van het CIV over het gedrag van supporters (maximaal tot twee jaar terug), onderlinge verhoudingen tussen supportersgroepen en de stand op de ranglijst. Het advies van de politie wordt gemotiveerd voorgelegd aan de driehoek. Deze werkwijze bevat alle partijen goed en de indeling zoals door de politie voorgesteld leidt (vrijwel) nooit tot discussie.
3. Gekoppeld aan de risicocategorie (A, B of C) van een wedstrijd, kunnen verschillende beperkingen gelden omtrent vervoer, kaart- en alcoholverkoop. Gestreefd wordt naar het leveren van maatwerk, wat kan betekenen dat ook bij een B-wedstrijd geen combiregeling wordt opgelegd.

4. Conform het voetbalconvenant dient jaarlijks een calamiteiten- en ontruimingsoefening plaats te vinden. De regie hiervoor ligt bij De Graafschap. Tevens staat aan het eind van 2014 een multidisciplinaire oefening gepland. Nu de beveiligingsorganisatie van de BVO verder geprofessionaliseerd is, bestaat de intentie om vaker multidisciplinair te oefenen met de politie.
5. De politie werkt met de methodiek Hooligans in Beeld (HIB) en houdt persoonsdossiers bij waarin informatie over overlastgevend of gewelddadig gedrag rondom het voetbal wordt vastgelegd. Tevens is voorzien in een multidisciplinaire ketenaanpak. Hiertoe is een convenant opgesteld dat partijen de mogelijkheid geeft (persoons)informatie onderling te delen. Gezien het lage aantal incidenten, hoeft hier in de praktijk niet vaak een beroep op te worden gedaan.
6. De briefing van de politie blijkt tijdens het wedstrijdbezoek compleet en professioneel. Alle belangrijke operationele zaken komen aan bod, met specifieke aandacht voor de stadionverboden en informatie over uitsupporters, voor zover aanwezig. Informatie van de Regionale Inlichtingendienst (RID) komt niet aan bod. De net als in de 0-meting beperkte informatiepositie van de RID is hiervoor de belangrijkste reden.
7. De briefing bij De Graafschap wordt getrapd gegeven. Eerst worden de ploegleiders gebriefd, waarna deze het beveiligingspersoneel en stewards verder briefen. Tijdens de briefings van de BVO komt alleen de strikt noodzakelijke informatie aan bod. Overige informatie wordt het personeel ter beschikking gesteld via een draaiboek en/of een handboek. Informatie over het optreden rondom calamiteiten en scenariobeschrijvingen wordt daarom als zijnde bekend verondersteld. Een fotoboek met actuele stadionverboden kan, indien gewenst, worden ingezien.
8. Tijdens A- en B-wedstrijden zet De Graafschap maximaal veertig beveiligers en stewards in. Indien tijdens een B-wedstrijd toch meer inzet vereist is, kan gebruikgemaakt worden van de reeds aanwezige verkeersregelaars. Deze hebben namelijk dezelfde opleiding als de beveiligers ontvangen en zijn derhalve ook bevoegd om als beveiligingsmedewerker op te treden. De Graafschap overweegt om de inzet van stewards en beveiligers tijdens A-wedstrijden in de toekomst verder terug te brengen.
9. In het stadion is De Graafschap verantwoordelijk voor de veiligheidszaken, waarbij beveiligings- en stewardpersoneel eventueel kan worden ondersteund door de politie. Tijdens het wedstrijdbezoek treden zij adequaat op tegen overtreding van de huisregels (drinken van bier op de tribune). Wel geven meerdere partijen aan dat afspraken over het optreden van de beveiliging en stewards nog beter kunnen worden nagekomen. De politie is met twee personen in burger (supportersbegeleiders) aanwezig in het stadion. Gedurende de wedstrijd treden zij in contact met (risico)supporters.

10. Strafbare feiten kunnen via de ZSM-procedure worden afgedaan of via de voetbalofficier. Het OM draagt er zorg voor dat alle voetbalgerelateerde overtredingen ook als dusdanig worden aangemerkt, ongeacht de wijze van afhandeling. Overtredingen van de huisregels kunnen leiden tot het verzoek aan supporters om te verschijnen voor de stadionverbodencommissie. Naast vertegenwoordigers van de BVO, politie en supportersvereniging, zitten hierin tevens een onafhankelijk jurist en psychologe.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Ontwikkelingen: verbetering of niet?

1. Sinds het Auditteam Voetbal en Veiligheid in het voorjaar van 2011 een 0-meting bij De Graafschap uitvoerde, is de veiligheidssituatie verbeterd. Er zijn veranderingen doorgevoerd in de commandoruimte en het uitvak. Over de huidige vorm van samenwerking en de overlegstructuur zijn alle betrokken partijen tevreden. Er is sprake van respect voor elkaars standpunten en belangen en er wordt gestreefd naar verdere normalisatie.
2. Naast het opvolging geven aan een aantal van de in de 0-meting gedane aanbevelingen, zijn er diverse andere positieve ontwikkelingen. Zo is de kwaliteit van de stewarding de afgelopen jaren toegenomen door aanpassingen in de veiligheidsorganisatie van De Graafschap. Bovendien blijken bestaande – en ook in deze audit geconstateerde – aandachtspunten door alle partijen gedeeld te worden en bestaan er (concrete) plannen om deze in de nabije toekomst aan te pakken. Zo heeft De Graafschap reeds de intentie uitgesproken om verdere aanpassingen aan het stadion (cameratoezicht) door te voeren. Tevens wordt bekeken op welke wijze de hinder die wijkbewoners rondom wedstrijden kunnen ondervinden, verder kan worden teruggedrongen.

4.2 Aanbevelingen

1. Informatie van de RID is op dit moment niet van dien toegevoegde waarde dat deze in de politiebriefing wordt opgenomen. Ondanks het beperkte aantal voetbalgerelateerde incidenten, behoeft de informatiepositie van de RID dan ook verbetering.
2. Een nabijgelegen ruimte voor calamiteitenoverleg ontbreekt. De Graafschap heeft het plan opgevat om de commandoruimte te verplaatsen, teneinde het overzicht over het stadion te vergroten. Indien de commandoruimte verplaatst wordt, dient ook te worden bekeken of een nabijgelegen ruimte gecreëerd kan worden voor calamiteitenoverleg.
3. Via de bovenring van het stadion is het mogelijk om het hele stadion – het uitvak daargelaten – te doorlopen. Deze situatie kan derhalve tot veiligheidsrisico's leiden wanneer (groepen) bezoekende supporters toegangskarten voor de thuistribune hebben aangeschaft.
4. De kwaliteit van de telefoonverbindingen van de politie in het stadion is niet altijd optimaal, evenals de portoverbindingen wanneer veel media (straalzendes) op het stadionterrein aanwezig zijn. Hoewel overstappen op het 2G-netwerk voor de telefoonverbindingen meestal een oplossing biedt, dient te worden bekeken op welke wijze de kwaliteit van de telefoon- en portoverbinding kan worden verbeterd.

4.3 Veelbelovende praktijken voor andere vierhoeken

Uit de 1-meting komen verschillende veelbelovende praktijken voor andere voetbalvierhoeken/veiligheidspartners naar voren. Als Auditteam willen we graag twee daarvan kort benoemen. Het betreft:

1. In de commandoruimte is een overzichtsbord neergezet waarop het stadion, de stadionomgeving en de posities van verkeersregelaars staan weergegeven. Dit zorgt, in geval van een incident, voor een eenduidige informatiepositie voor alle partijen.
2. De risicoclassificatie van wedstrijden wordt zo goed (lees: objectief) mogelijk onderbouwd. Bovendien wordt ten aanzien van incidenten en supportersgedrag maximaal twee jaar teruggekeken. Hierdoor sluit de risicoclassificatie aan bij de huidige situatie en hebben incidenten uit het verdere verleden geen invloed. Een voordeel van de transparante wijze waarop de risicoclassificatie van wedstrijden tot stand komt, is dat De Graafschap deze naar de eigen en bezoekende supporters kan motiveren.

Bijlage: verantwoording

Gesprekken

Erik Agelink	Openbaar Ministerie
Karin Janssen	Gemeente Doetinchem
Rob Kok	Politie-eenheid Oost-Nederland
Jaimie Schoonenberg	Achilles'29
Bram Wassink	De Graafschap
Anja Willemsen	Politie-eenheid Oost-Nederland

Wedstrijdbezoek

Op 18 oktober 2014 hebben de onderzoekers en dhr. Gerard Beelen (Auditteam Voetbal & Veiligheid) de wedstrijd De Graafschap – Achilles'29 bezocht. Tijdens dit bezoek zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Aanwezig bij de briefing van de politie;
- Aanwezig bij de briefings van de BVO;
- Aanwezig bij het scheidsrechtersoverleg;
- Bezoek commandokamer;
- Bezoek Spinnenkoptribune en uitvak;
- Diverse gesprekken met professionals van BVO en politie en met supporters;
- Aanwezig bij fouillering Spinnenkoptribune en uitsupporters.

Geraadpleegde documenten

- Agenda en notulen (beleids)overleggen;
- Brief van de burgemeester van Doetinchem – dd. 7 oktober 2014 – waarin een reactie wordt gegeven op de vragen van het Auditteam naar aanleiding van de O-meting;
- Briefingsdocument wedstrijd De Graafschap – Achilles'29;
- Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV): uit- en thuisgedrag van supporters van De Graafschap in het afgelopen jaar en aantal stadionverboden;
- Convenant betaald voetbal De Graafschap 2014-2015;
- Draaiboek wedstrijd De Graafschap;
- Gegevensuitwisseling voetbalvandalisme Doetinchem;
- Overeenkomst beveiliging De Graafschap;
- Vergunningverlening De Graafschap;
- Verkeersplan De Graafschap BV.

